

KAPELA NA KARAŠEVSKOJ KALVARIJI

Izgradnja kapelice na karaševskoj Kalvariji započela je 1900. godine kada je u najveće mjesto Karaševaka došao misnik Martin Halkoczi. Zdanje je podignuto na vrhu jednog golog brda gdje je inače od davnine postojao križ. Vlač. Martin Halkoczi je obolio i preminuo 1910. godine, a sahranjen je pod oltarom kapele koju je podigao.

Od svih župnika koji su u prošlom stoljeću vodili župu u Karaševu posebno se ističe trud i doprinos vlač. Todora Katića kako bi kapela na Kalvariji bila lijep i ugodan dom za sve vjernike koji se u njoj okupljaju. Karaševski pokojni župnik Todor Katić zasadio je cijeli kalvarijski brežuljak sa šumom moljeca i jela te je Kalvarija ostala zelena i vesela, pa čak i zimi, kad je pokrije snijeg. Isto za vrijeme pokojnog župnika Todora Katića je obnovljena kapela s time što je očuvan njen prvobitni oblik, a s južne strane postavljeno je zvono koje poziva ljude na molitvu i podsjeća ih na postojanje duhovnog.

Križni put put na Kalvariji izrađen je 2008. godine za vrijeme župnika Đurđa Katića, a mramorne postaje obilježene prikazima nekoga od mnogih događaja Isusova puta na Kalvariji postavljene su od početka puta pa sve do vrha brda na kojemu se nalazi kapelica.

DVOJEZIČNO GLASILO HRVATA U RUMUNJSKOJ
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A CROAȚILOR DIN ROMÂNIA

STR. / PAG. 4

RUMUNJSKA PREDSEDAVA...

STR. / PAG. 7

BLAGOSLOV MRTVAČNICE...

STR. / PAG. 14

STATISTIKA...

RUMUNJSKA PREDSEDAVA VIJEĆEM EU

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u petak 08.02.2019, u 15.30 sati. Gledajte nas!

REDACTIA:
COD ISSN 1841-9925

Redactor șef
Ivan DOBRA

Redactori:
Lina TINCUL; Daniel LUCACELA; Maria GIURCHIȚA

Colaboratori:
Maria LAȚCHICI; Pr. Davor LUCACELA; Petru MILOȘ

Tehnoredactor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Uniunea Croaților din România
327065 Carașova 22, jud. Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

UREDNIŠTVO:
ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik:
Ivan DOBRA

Urednici:
Lina TINKUL; Daniel LUKAČELA; Marija ĐURKIĆA

Vanjski suradnici:
Marija LACKIĆ; Vič. Davor Lukačela;
Petar Miloš

Tehnoredaktor:
Zlatko Nikola URSUL

Adresa:
Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj
327065 Carașova 22, Caraș-Severin, România
Telefon: 0040-255-232255
Fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; hgredactia@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

www.zhr-ucr.ro

Sljedeća emisija na hrvatskom jeziku (repriza) prikazat će se u četvrtak 21.02.2019, od 11.00 sati (prije podne). Svaka emisija pokušava obuhvatiti ono što je značajno u povijesti i životu hrvatske manjine na rumunjskom prostoru, naše tradicije, običaje i najvažnije događaje iz karaševske zajednice. Gledajte nas!

Svakog petka s početkom od 19:10, na frekvenciji 105,6 MHz Radio Ričice, emitira se naša emisija na hrvatskom jeziku. Slušajte nas!

U OVOM BROJU DONOSIMO / ÎN ACEST NUMĂR:

ZIUA MINORTĂȚILOR NAȚIONALE	STR. 3
RUMUNJSKA JE PREUZELA PREDSEDANJE...	STR. 4-5
REKREATIVNO NATJECANJE U NERMIDU	STR. 5
BIBLIJA JE KAO OSOBA	STR. 6
BLAGOSLOV MRTVAČNICE U NERMIDU	STR. 7
KARAŠEVCI U GRADIŠČU	STR. 8-9
SPECTACOL DE COLINDE...	STR. 10
COLINDE ȘI POEZII ALĂTURI DE MOȘ CRĂCIUN	STR. 11
ZAPOČNIMO NOVU GODINU ZAHVALNOŠĆU	STR. 12
PESCAR PE ALTE MELEAGURI	STR. 13
DON BOSKO	STR. 14
STATISTIKA	STR. 14
POZIV NA PROSLAVU 50. I 25. GODINE BRAKA	STR. 15

Todor Ivan (Nermid, br. 29B) i Jigmul Maria (Nermid, br. 27)

Ghițoi Mihai (Jabalče, br. 73) i Linte Maria (Vâlcea)

Miat Mihai (Karašev, br. 158) i Bocșan Maria (Karašev, br. 145)

Cheda Mihai (Nermid, br. 2) i Mrșa Maria (Nermid, br.18)

Catalușă Mihai (Nermid, br. 117) i Todor Maria (Nermid, br. 85)

Cheda Ivan (Nermid, br. 77) i Hațegan Maria (Nermid, br. 6)

Također, za proslavu 25. godina zajedničkog života ili srebrnog pira pozvani su u crkvu iz Karaševa, Jabalča i Nermida, na mjesto gdje su i položili svoje zavjete, 20 bračnih parova:

Păun Mihai (Karašev, br. 658) i Tincul Maria (Karašev, br. 204)

Ghemeși Alexander (Karašev, br. 713) i Baciuna Maria (Karašev, br. 332)

Ciurla Marian (Lupak, br. 38) i Bocșan Maria (Karašev, br. 97 A)

Pauța Petru (Karašev, br. 672) i Moțoca Maria (Karašev, br. 680)

Frana Mihai (Karašev, br. 422) i Țaran Magdalena, (Karašev, br. 677)

Tincul Gheorghe (Karašev, br. 335A) i Vaca Jela (Karašev, br. 619 A)

Petrica Petru (Karašev, br. 456) i Crsta Lina (Karašev, br. 97)

Filca Ivan (Karašev, br. 672) i Dobra Maria (Karašev, br. 268)

Catici Lovro (Karašev, br. 460) i Tincul Marta (Karašev, br. 146)

Socareva Cornel (Reșița) i Lucacela Ana (Nermid, br. 60)

Todor Petru (Karašev, br. 400) i Birta Maria (Lupac, br. 156)

Ursul Petru (Jabalče, br. 16B) i Vâlcu Olivera (Turnu-Severin)

Čăplesc Nicolae (Reșița) i Hațegan Magdalena (Karašev, br. 557)

Curiac Gheorghe (Karašev, br. 403A) i Beul Milenca (Karašev, br. 178)

Todor Gheorghe (Karašev, br. 600) i Frana Magdalena (Karašev, br. 438)

Beul Gheorghe (Karašev, br. 283) i Vaca Maria (Karašev, br. 375)

Mihailă Gheorghe (Karašev, br. 166) i Fera Simona (Karašev, br. 325)

Neagul Gheorghe (Karašev, br. 392) i Stoianovici Maria (Karašev, br. 207)

Filca Mihai (Karašev, br. 663) i Uichița Maria (Karašev, br. 555)

Vorga Sorin (Karašev, br. 422) i Miat Magdalena (Karašev, br. 551)

Srebrne, zlatne i dijamantske svadbe se u našim mjestima slave na poseban način. Nakon pri-manja Božjeg blagoslova za vrijeme nedjeljne mise, slijedi slavljenički ručak u krugu obitelji, rodbine i bliskih prijatelja te uručivanje prigodnih poklona. Bračni jubileji su velika radost i bogatstvo kako za supružnike, njihove obitelji i prijatelje, tako i za župu i crkvu Marijina Uznesenja. Skora svaka godišnjica braka ima svoje ime, tako da dan koji partneri pamte cijeloga života jest dan vjenčanja, a taj čin naziva se Zelena ili Pamučna svadba. Prva godišnjica braka nosi naziv Vunena, odnosno Papirna svadba. Svadba poslije tri godine braka naziva se Kožnom, poslije pete Drvenom, a poslije sedam Bakarnom. Deset godina u braku znači da je pred vama obilježavanje Ruže svadbe, petnaestogodnjica bračne idile naziva Staklena svadba, a punih dvadeset godina Porcelan svadba. Dvadeset pet godina braka smatra se Srebrnom svadbom, a poslije trideset godina slavi se Biserna svadba. Parovi koji dočekaju pedeset godina zajedničkog života proslavit će zlatnu svadbu, a oni sa šezdeset godina bračnog staža mogu se pohvaliti Dijamantskom svadbom.

Redakcija Hrvatske grančice čestita ovogodišnjim slavljenicima njihove bračne obljetnice i želi im još puno zajedničkih sretnih godina!

Lina Tincul

La Rogge Ballroom ai 10% reducere in zilele de Duminica plus multe alte beneficii incluse!

- ! meniuri de mancare începând de la 32euro/ persoana
- ! decorul sălii inclus in preț
- ! camera dubla gratuită pentru noaptea nunții
- ! serviciu de degustare
- ! meniuri tradiționale, ce pot fi personalizate
- ! consiliere pentru organizarea evenimentului

#roggeballroom #yourwedding #weddingstyle
#romanianwedding #resita

STATISTIKA

vjenčanih, rođenih i umrlih u karaševskoj i lupačkoj općini u 2018. godini

Prema podacima crkvenog ureda iz Karaševa, u 2018. godini zabilježen je u karaševskoj općini porast broja živorođene djece u odnosu na prethodnu godinu, to jest rođeno je 8 djece više nego u 2017.

Općina Karaševo	Ukupno	Karaševo	Nermid	Jabalče
Vjenčani	19	15	4	0
Rođeni	17 muško	13 muško	3 muško	1 muško
	13 žensko	11 žensko	2 žensko	0
Ukupno	30	24	5	1
Umrli	17 muško	14 muško	3 muško	0
	21 žensko	12 žensko	4 žensko	5 žensko
Ukupno	38	26	7	5

U karaševskoj župi, u 2018. godini ukupan broj rođenih bio je 30 djece, 13 djevojčice i 17 dječaka. U Karaševu imamo 24 novorođena, 11 djevojčice i 13 dječaka. U selu Nermidu imamo 5 novorođena, 2 djevojčice i 3 dječaka dok u selu Jabalču imamo samo 1 novorođeno, i to dječak. Time je nastavljen višegodišnji trend prema kojem broj umrlih bitno nadmašuje broj novorođenih.

U 2018. godini zabilježen je pad broja umrlih osoba u odnosu na prethodnu godinu, to jest umrle su 38 osobe, manje nego u 2017. godine kada su umrle 42 osobe.

Istodobno u 2018. godini sklopljeno je

19 brakova, 15 u Karaševu, 4 u Nermidu, ni jedan brak u Jabalču. Od ukupno svih vjenčanih 12 para su katoličke vijeroispovijesti dok su 7 mješana braka. U odnosu na prethodnu godinu porastao je i broj sklopljenih brakova.

Što se općine Lupak tiče, prema podacima crkvenog ureda iz Lupaka i Klokotiča u prethodnoj 2018. godini umrlo je 9 stanovnika više u odnosu na broj živorođenih, odnosno rođeno je 23, a umrlo je 32 osoba. Na svu sreću, zabilježen je pad broja umrlih osoba u odnosu na prijašnju godinu, tj. umrle su 11 osobe manje nego u 2017. godini. U istom razdoblju sklopljena su 16 brakova u ovoj općini. Tako da lani, u Lupaku, na bračnu vjernost pred Bogom prisegnulo je 6 parova, u selu Ravnik samo 1 par, u Klokotiču 4 para, dok su u Vodniku crkveno vjenčana 5 para.

Općina Lupak	Ukupno	Lupak	Ravnik	Klokotič	Vodnik
Vjenčani	16	6	1	4	5
Rođeni	12 muško	2 muško	3 muško	5 muško	2 muško
	11 žensko	2 žensko	3 žensko	3 žensko	3 žensko
Ukupno	23	4	6	8	5
Umrli	32	12	5	9	6

Nažalost, demografsku sliku karaševskih Hrvata obilježava i nadalje neprekidna prirodna depopulacija, tj. veći broj umrlih nego živorođenih, starenje stanovništva i odlazak populacije u razvijenije zemlje Sjeverne i Zapadne Europe.

Lina Tincul

POZIV NA PROSLAVU 50. I 25. GODINE BRAKA

Župnik Rebedžila Petar poziva sve parove koji će ove godine dočekati 50 godine braka ili zlatni jubilej da posvjedoče dostojanstvo skladnog braka i obitelji u crkvi Marijina Uznesenja iz Karaševa.

Davne 1969. godine, u mjestima iz karaševske općine vjenčan je 21 par:

Giurchița Nicolae (Karaševo, br. 577) i Udovița Maria (Karaševo, br. 555)

Boșca Andreas Mihai (Ravnik, br. 87A) i Baica Marta (Karaševo, br. 215)

Vatav Mihai (Nermid, br. 7) i Țaran Maria (Nermid, br. 67 A)

Raț Ivan (Karaševo, br. 430) i Mita Maria (Karaševo, br. 39)

Birta Ivan (Nermid, br. 113) i Mrșa Maria, (Nermid, br. 109)

Pozderca Gheorghe (Karaševo, br. 79) i Facraci Maria (Karaševo, br. 7)

Lugojan Petru (Jabalče, br. 35) i Padineanț Maria (Jabalče, br. 82)

Vaca Ivan (Karaševo, br. 401) i Pauța Marta (Karaševo, br. 601)

Țaran Gheorghe (Nermed, br. 67A) i Vatav Maria (Nermid, br. 19A)

Beul Gheorghe (Karaševo, br. 232) i Padineanț Marta (Jabalče, br. 34)

Pauța Gheorghe (Karaševo, br. 563) i Belcea Marta (Karaševo, br. 615)

Filca Mihai (Jabalče, br. 13) i Filca Marta (Jabalče, br. 16A)

Borca Gheorghe (Carașova, br. 106) i Radan Petria (Karaševo, br. 55)

Ursul Josip (Jabalče, br. 42) i Pauța Magdalena (Karaševo, br. 622)

Ghera Petru (Karaševo, br. 69) i Schnakovsky Maria (Karaševo, br. 321)

ZIUA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Ziua minorităților naționale din România este sărbătorită la 18 decembrie, dată la care, în anul 1992, a fost adoptată, prin Rezoluție a Adunării Generale a ONU, Declarația cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, religioase și lingvistice.

Acest document internațional oferă o garanție a drepturilor minorităților în general, astfel încât mai multe state i-au recunoscut importanța prin declararea zilei de 18 decembrie ca Zi a Minorităților Naționale. Celebrată deja de peste 20 de ani, România a instituit și prin lege această zi specială, care este sărbătorită de toate minoritățile etnice din țara noastră. Astfel, în anul 2017, deputații aparținând Grupului minorităților naționale au inițiat un proiect de lege pentru ridicarea la nivel de sărbătoare națională a acestei tradiții, proiect care a fost adoptat atât de Senat cât și de Camera Deputaților și a fost promulgat de președintele Klaus Iohannis la 7 decembrie 2017.

Minoritatea croată a marcat festiv Ziua minorităților naționale din România prin invitația adresată de către domnul Ghera Giureci Slobodan, președintele Uniunii Croaților din România, instituțiilor de învățământ din comuna Lupac și Carașova, de a sărbători împreună. Activitatea s-a desfășurat cu implicarea unui număr impresionant de elevi și cadre didactice care au răspuns pozitiv invitației și au venit cu mic cu mare la sediul central al UCR, cu scopul de a marca această zi de o importanță deosebită.

După cuvântul de bun venit adresat celor prezenți, președintele organizației a vorbit, printre altele, despre drepturile de care se bucură minoritățile naționale în spațiul multicultural românesc: „România este un exemplu în Europa referitor la acordarea tuturor drepturilor pentru minoritățile naționale”, a accentuat domnul Ghera Giureci Slobodan.

Prof. Iancov Gheorghe a vorbit despre semnificația acestei zile: „În primul rând tre-

buie să subliniem ideea că adoptarea legii prin care se sărbătorește în fiecare an Ziua Minorităților Naționale trebuie înțeleasă ca și atitudine de respect a autorităților române față de comunitățile etnice de pe teritoriul României. Această atitudine de respect pornește de la ideea că aceste comunități etnice au conviețuit și au contribuit la patrimoniul cultural al poporului de pe aceste meleaguri. Ei bine, acest patrimoniu este efortul tuturor, și al majorității și al minorității.”, a spus prof. Iancov Gheorghe.

„Mulțumim domnului deputat! Suntem aici alături de un reprezentant al Parlamentului României, care reprezintă Uniunea Croaților din România. Îi mulțumesc mult pentru felul în care se apleacă UCR către elevii noștri, către comunitatea croată din zona

Lupac, Clocotici, Rafnic, Vodnic, domnului prof. Iancov pentru modul în care ne-a explicat lucruri pe care poate unii le știți, cei mai mari, și pe care le vom aprofunda și noi la școală!”, a spus directorul Școlii Lupac, doamna Maria-Marina Spătaru.

„În numele Liceului Teoretic Bilingv Româno-Croat Carașova vă mulțumim pentru invitație și pentru susținerea pe care ne-o acordați la toate acțiunile întreprinse! Vreau să cred că și noi suntem o părțică din ceea ce este România Mare, că și noi, prin comunitatea croată, aducem o contribuție, mai mică sau mai mare, la ceea ce înseamnă România”, a declarat directorul instituției de învățământ, domnișoara Miștoiu Alina.

Cu prilejul acestui eveniment, toți cei prezenți au avut ocazia de a admira expoziția de poze, diplome, trofee și cupe pe care Uniunea Croaților din România le are expuse în Sala Tineretului, iar elevii Școlii Lupac au oferit un scurt moment de colinde în limba maternă și în limba română.

Maria Giurchița

RUMUNJSKA JE PREUZELA PREDSJEDANJE VIJEĆEM EUROPSKE UNIJE

Rumunjska je s prvim danom 2019. g. preuzela rotirajuće šestomjesečno predsjedanje Vijećem Europske unije, a s rumunjskim predsjedanjem ujedno počinje novi predsjednički trio, u kojem su još Finska i Hrvatska i koje će predsjedati Unijom u sljedećih godinu i pol.

Dok predsjedaju Vijećem, države članice blisko surađuju u tročlanim skupinama poznatima pod nazivom „trio”. Trio određuje dugoročne ciljeve i priprema zajednički program utvrđujući teme i glavna pitanja koja će Vijeće rješavati u razdoblju od 18 mjeseci. Na temelju tog programa sve tri zemlje priprema-

ju svoje detaljne šestomjesečne programe. “Na planu suradnje u okviru trija predsjedništava, Rumunjska preuzima predsjedanje Vijećem Europske unije od 1. siječnja, potom slijedi Finska pa Hrvatska, proteklih smo dana usvojili zajednički program triju predsjedništava i usuglasili prioritete za sljedećih osamnaest mjeseci”, rekao je hrvatski premijer Plenković nakon službenog posjeta Zagrebu rumunjske premijerke Dăncile s kraja prošle godine.

Prioriteti rumunjskog predsjedništva predstavljani su sljedećim motom: kohezija – zajednička europska vrijednost – shvaćena kao jedinstvo, jednako postupanje i konvergencija. Program predsjedništva usmjeren je na četiri glavna prioriteta, a to su: **Europa konvergenije, sigurnija Europa, Europa kao snažan globalni akter i Europa zajedničkih vrijednosti**. Predsjedništvo će ujedno biti domaćin sastanka na vrhu u Sibiuu na Dan Europe, kojim će se usmjeriti rasprava o budućnosti Europe. Šest mjeseci rumunjskog predsjedanja Vijećem EU-a bit će obilježeno iznimno važnim događajima, povijesnim izlaskom jedne zemlje članice, izborima za Europski parlament te summitom u Sibiuu, na kojem bi 27 zemalja članica trebalo definirati obrise buduće Europske unije nakon izlaska Velike Britanije. Očekuje se da Ru-

munjska intenzivira i rad Evropske unije na temama poput migracija, reforme poljoprivredne politike i obrane. Premijerka Rumunjske Viorica Dăncilă najavila je da će raditi na izgradnji Evrope koja je globalni faktor i unutar koje su sve članice uzajamno naslonjene jedna na drugu i dijele iste vrijednosti.

Čelnici EU-a govorili su u Bukureštu povodom rumunjskog preuzimanja predsjedavanja Evropskom unijom. Predsjednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker rekao je u Ateneul român u Bukureštu kako „ne postoji kompromis” u borbi protiv korupcije, u govoru kojim je obilježeno rumunjsko preuzimanje predsjedavanja Evropskom unijom. „Da, EU je pravila kompromise, ali kada se radi o ljudskim pravima, o pravnoj državi, o borbi protiv korupcije, ne može biti kompromisa”, rekao je Juncker pred više visokih rumunjskih dužnosnika.

Govor koji je predsjednik Europskog vijeća Donald Tusk održao na rumunjskom jeziku u prigodi prvog rumunjskog preuzimanja predsjedanjem EU-a vrvio je šalama, pokazao je Tuskovo poznavanje rumunjskih prilika i čuvenih pisaca poput Emilea Ciorana i Eugenea Ionesca. Tusk je rekao da je prvi automobil u njegovoj obitelji bila Dacia 1300 (rumunjska inačica Renaulta 12 koja se počela proizvoditi u vrijeme komunističkog režima Nicolaea Ceausescua), a zatim je podsjetio na pod-

eliberat-o imediat pentru că nu era pește meu, nu era monstrul la care jinduisem.

Am mai insistat cu câteva lanseuri în aceeași zonă, dar cu năluci de dimensiuni mari și deschise la culoare. Se întunecase aproape de-a binelea, iar eu continuam să sper la marea captură, iar la unul dintre ultimele lanseuri am avut parte de un atac destul de silențios după care am înțepat iarăși ferm și hotărât. Peștele parcă încremenise, iar la prima impresie am crezut că am agățat de vreun bolovan din albia râului. Dar prima impresie mi-a fost contrazisă după doar câteva momente, atunci când peștele a început să urce în amonte râului cu linia mea de pescuit. Eram sigur că este vorba de ceva foarte mare, iar cum malul râului era puțin abrupt, am fost nevoit să intru cu picioarele în apă, de această dată fără cizme de cauciuc. Trebuia să las

fir liber peștelui ca să-l obosesc, însă debitul mare al râului și dimensiunea peștelui au avut de câștigat de această dată. După doar câteva minute peștele mi-a rupt firul și s-a dus în lumea apelor, în lumea lui. Iar eu, învins de această dată, am fost nevoit să plec cât mai repede acasă și să schimb hainele ude până la șolduri cu unele uscate. Până a venit soția după mine a durat aproximativ 20 minute, timp în care am fost nevoit să storc de apă șosetele și două perechi de pantaloni.

Nu mă consider un învins și nu mi-a plăcut niciodată să mi se spună așa. Sunt un învingător pentru că nu am renunțat niciodată la frumosul naturii, frumosul pescuitului și al hoinăreliei cu undița în mână pe malul apei. Natura este biroul pescarului. Iar ca pescar hoinar ce sunt, întodeauna voi visa la marea captură!

Petru Miloș

SĂRBĂTOARE LA LICEUL BILINGV DIN CARAȘOVA

Joi, 31 ianuarie 2019, la Liceul Teoretic Bilingv Româno-Croat din Carașova, a fost sărbătorit Don Bosco, patronul spiritual al dascălilor și elevilor.

De dimineață, elevii, cadrele didactice, dar și numeroși localnici, s-au adunat în biserica „Mari-

jina uznesenja” din Carașova pentru a asista la slujba religioasă, oficiată de preotul Rebegila Petru. În timpul slujbei, preotul le-a vorbit celor prezenți despre viața și meritele lui Don Bosco. “A fost un preot deosebit care a avut grijă de copiii săraci, pe care i-a ajutat să-și găsească drumul în viață. Copiii cu probleme au văzut în el un model, o speranță.” De asemenea, preotul i-a mai îndemnat pe copiii prezenți să învețe și să nu iasă din cuvântul Domnului, să asculte de părinții și profesorii lor. “De aceea trebuie să aveți încredere în dascălii voștri, în cei care vă învață să fiți oameni de nădejde și buni creștini.”

După slujba religioasă, manifestarea s-a mu-

tat în incinta liceului, unde au fost organizate ateliere de lucru, au fost recitate poezii, s-au spus rugăciuni, iar elevii din clasele primare au colorat planșe inspirate din viața sfântului. Elevii clasei a VII-a, a VIII-a, a IX-a, a XI-a și a XIII-a au pregătit un frumos moment artistic legat de viața și învățăturile lui Ioan

Bosco. La finalul momentului artistic a luat cuvântul directoarea instituției, Miștoiu Alina, dar și preotul Rebegila Petru, aceștia mulțumindu-le copiilor pentru prestația depusă.

Giovanni Bosco, cunoscut mai ales sub numele de Don Bosco (16 august 1815- 31 ianuarie 1888) a fost un preot și educator romano-catolic italian, care a folosit metode educative bazate pe dragoste în loc de metodele punitive. Și-a plasat lucrarea sub protecția Sfântului Francisc de Sales și i-a asigurat continuitatea fondând Societatea Saleziană. El este unicul sfânt care a fost denumit “Părintele și învățătorul tineretului”.

Lina Tincul

PESCAR PE ALTE MELEAGURI!

Cum în ultima vreme pescuiesc mai tot timpul anului în Austria, am decis să vă împărtășesc încă o aventură petrecută pe malul râului Mur.

Râul Mur curge pe teritoriul Austriei, Sloveniei și Croației, iar apele sale adăpostesc exemplare excepționale de lipan, păstrăv și loștriță. Anul trecut, la începutul lunii decembrie, mi-am încercat norocul la loștriță și am decis să pescuiesc numai cu năluci de dimensiuni mari de 15-20 cm, iar ca linie principală am folosit un fir de 0.30. Lanseta a fost una medie cu o lungime de 3 m și cu o putere de acțiune 40/80 grame.

subțiri și nu făceau față temperaturilor și situației din acea dimineață. Așa că am plecat acasă numaidecât, iar cum distanța nu era una mare, doar 12 km, am decis să revin după amiază, înainte de lăsarea întinericului, poate norocul îmi va surâde de această dată.

Ajuns acasă am pus la fiert o țiucă din prune de la Carașova, am prăjit puțină slănină și două bucați de cârnați de casă, iar după ce m-am delectat cu aceste bunătăți am trecut la treabă imediat. Am decis să schimb stilul de pescuit, de la mediu la unul

mai ușor, altă lansetă, altă mulinetă, iar ca năluci am decis să pescuiesc la oscilante și rotative. Cum ziua este foarte scurtă în timpul iernii, nu prea aveam mult timp la dispoziție până la lăsarea întinericului. Iar cum soția nu era acasă, l-am întrebat pe tata să mă ducă cu mașina, și de ce nu, să stea cu mine până pescuiesc. A refuzat categoric, că doar cine ar mai sta ca mine pe malul apei la temperaturi de -6/7 °C?

Am ajuns din nou pe malul râului Mur, de această dată mult mai optimist și mai încrezător în nălucile mele. Hotărât să prind cu orice preț un pește mai

frumuseț, unul cu care să mă pot mândri în fața familiei și a prietenilor, am început primele lanseuri cu o oscilantă norocoasă, pe care o am de câțiva ani buni, și rezultatele nu s-au lăsat așteptate. Am prins doi păstrăvi curcubeu de aproximativ 40 cm pe care i-am eliberat numaidecât, fără a immortaliza momentul cu smartphonul mobil. Oricum, erau pești peste limita legal admisă de lege, dar eu voiam altceva, ceva care să-mi amintească de această aventură extremă pe malul râului.

Am continuat să cred și să sper la marea captură, aveam o premoniție în această privință. La un moment dat, cineva din apele adânci ale râului mi-a răspuns cu un atac puternic și năucitor, atât de puternic încât era să rămân fără undița din mână. Eram sigur că nu este vorba de un pește monstruos deoarece peștii foarte mari nu au atacul atât de violent ca și cei mici, am înțepat ferm și hotărât, iar lupta a început. Și doar după câteva minute am adus la mal o loștriță de aproximativ 4 kg, pe care am

vig nogometnog vratara Helmutha Duckadama koji je obranio četiri jedanaesterca FC Barcelone i tako zajamčio pobjedu Steaue Bukurešta u finalu Kupa prvaka 1986. u Sevilli. "Pozivam Rumunje da brane temelje naše političke civilizacije - slobodu, poštenje, poštovanje istine u javnom životu, vladavinu prava, ustav - odlučnošću kakvu je pokazao i Helmuth Duckadam", istaknuo je Tusk.

romania2019.eu

Predsjedanje EU-om uvijek je veliki test, ali i prigoda za dokazivanje javne uprave. Tijekom šest mjeseci predsjedanja zemlja predsjedateljica u pravilu organizira nekoliko stotina sastanaka u

svom glavnom gradu ili drugim mjestima u zemlji. To je i velika prilika za pokazivanje vlastitih potencijala široj europskoj javnosti. Tradicionalno, na početku svakog rotirajućeg predsjedništva u glavni grad zemlje predsjedateljice dolazi puni sastav Europske komisije na sastanak s vladom zemlje domaćina.

Ivan Dobra

REKREATIVNO NATJECANJE U NERMIĐU

U očekivanju četvrte edicije popularnog amaterskog stolnoteniskog natjecanja za sve ljubitelje pingpong loptice iz karaševskih sela, u Nermiđu je 20. siječnja 2019. godine organizirano rekreativno stolnotenisko natjecanje za brojne ljubitelje ping-pong loptice iz

iz karaševske općine gdje je stolni tenis inače veoma popularan sport. Nermiđ ima itekako veoma jaku stolnotenisku ekipu što dokazuje i podatak da je na lanjskom turniru "Kup hrvatske manjine u stolnom tenisu", prvo mjesto u seniorskoj konkurenciji zauzeo Kristian Hacegan iz Nermiđa.

toga mjesta. Turnir je u Domu kulture organizirala nermička filijala Zajedništva Hrvata, a uz same natjecatelje nazočni su bili predsjednik Zajedništva Slobodan Gera i neki članovi Koordinacijskog odbora organizacije.

Budući da se radilo o amaterskom natjecanju sumještanu, dobro raspoloženje i sportski duh vladali su za vrijeme cijeloga turnira u ovom mjestu

Na sportskoj priredbi u Nermiđu najbolji se pokazao Milan Keda koji je u finalu pobijedio Daniela Hacegana, dok je treće mjesto pripalo Kristianu Haceganu. Brojne utakmice su bile neizvjesne i uzbudljive, sudionici turnira su pokazali veliko tenisko znanje i umijeće, a mnogim igačima pripada lijepa stolnoteniska budućnost.

Ivan Dobra

BIBLIJA JE KAO OSOBA

Vjerovati nekome, znači ljubiti ga.

Tako je i naša vjera u Isusovu nauku odmjerenjena našom ljubavlju prema njemu. Ako vjerujemo njegovim riječima vjerujemo zato što vjerujemo da nas on ljubi. Onaj koji vjeruje da ga Bog ljubi vjeruje također da mu i govori na razne načine. Bog se stalno obraća čovjeku.

U svako vrijeme, koje se uvijek razlikuje, Bog govori na različite načine. U razna vremena našega života i govor je različit. Različito nam Bog govori u mladosti, različito kad smo bolesni, tužni, radosni, već prema raznim životnim situacijama i dobima. U našem životu ista riječ nema uvijek istu snagu i poruku. Samo Evanđelje, Isusova riječ, različito pada u naš život. Koliko god ga puta čitali različito nam pada u srce.

Nikada ne možemo stati u istu rijeku, tako se ni Isusova riječ nikada ne zaustavlja. Različito nam progovara i znači prema različitom našem stanju i traženju. S kakvim osjećajem i povjerenjem otvaramo Bibliju? Da li ju čitamo kao pismo od ljubljene osobe ili kao neku bezličnu knjigu. Bibliju se razumije samo ako joj se pristupi kao osobi, s ljubavlju. Isus nam se daje u svojim riječima. Njegove riječi u sebi nose utjehu i smirenost, pa i smislenost.

Zato se u misi Biblija ljubi. Ona je osoba. Specifičnost Isusove nauke je u tome što je ona identična njegovoj osobi. "Nikad nitko nije tako naučavao...". Isto tako u njegovoj se nauci svaki čovjek prepoznaje. Svi smo mi u njoj sadržani, pa kao da nam ona otkriva našu vlastitu nauku. Kristova je nauka sama njegova osoba.

Njegova je nauka božanska, kao što je i osoba. Tko hoće čuti istinsku Kristovu nauku treba biti otvoren na sve ono na što ga ona poziva. Ljudi u sebi blokirani su i za Isusovu nauku. Isusova nauka izvlači iz sumnjičavosti i zatvorenosti.

Ona liječi ljudsko biće. Isusova nauka poziva na promjenu ljudske dubine. Ona odjekuje u dubini srca. Možda je razlog našeg nerazumijevanja i neprihvatanja njegove nauke baš u tome što ne prihvaćamo da nas ona mijenja. A Isus je baš zato i došao da nas promjeni u nutrinu. Njegova je riječ živa i rađalačka.

Ona s jedne strane jača smionost umiranju da bi se živjelo. Isusova riječ uskrisuje. Netko može reći: "Čitao sam Evanđelje i ništa mi osobito nije reklo. Vrlo poznati citati, pa ni tekst radnje nije napet, pa ja u njemu i preko njega nisam susreo Krista".

Ipak, razlog nije u Evanđelju nego u čitaču, u njegovom duševnom stanju. Taj ga ne čita onako kako ga treba čitati. Evanđelje, Biblija ne čita se kao

Sursa: novizivot.net

obična knjiga, kao povijest. Njega treba čitati i slušati samoga Isusa. To znači vjerom ući u kontakt s njime.

Dr. theol. Davor Lucacela

Svetkuj Nedelju

*Nedelja je braćo danas
Dan je sveti ona za nas.
Trebalo Bogu hvalu dati,
Svetu misu poslušati.*

*Nedelja je prva bila
Kad Bog počeo svoja djela.
Nebo, zemlju, On sve stvorio
Kako sveto pismo zbori.*

*Tko nedjelju svetu oskvrni
Doći će na dani crni
Bez kruha će biti i krova
I bez Božjeg blagoslova.*

*Zato Bogu hvalu dajmo
Svetu misu poslušajmo.
Sve nedjelje i blagdane.
Da izlječimo duševne rane.*

Marko Dobra

ZAPOČNIMO NOVU GODINU ZAHVALNOŠĆU

Veliki je rimski govornik Ciceron rekao: "Zahvalno srce je ne samo najveća vrlina, nego i temelj svih vrлина." A Epiktet, kaže: „Mudar je onaj koji ne tuguje za stvarima koje nema, nego se veseli zbog onih koje ima.”

Nova je godina tek započela, prošlo je nekoliko tjedana. Ukorijenio se, inače lijepi običaj, barem u crkvi, da zadnjega dana u godini naši župnici, kod nas u Lupaku vlč. Marijan Tjinkul, služe misu zahvalnicu za godinu koja je prošla. Kako on kaže, „sa svim dobrim i manje dobrim stranama”. I govori nam o broju rođenih, o onima koji su otišli na drugi svijet, o prikupljenim sredstvima, o troškovima itd. I na kraju nas moli za oprost i zahvaljuje nam što smo još jednu godinu proveli zajedno. Vrlo poučno i mudro, tko ima uši neka čuje, a mi bismo dodali, neka i živi i djeluje prema tome.

Ako provirimo na društvene mreže stičemo dojam da svima cvjetaju ruže, svi su lijepi, veseli, komplimenti se dijele šakom i kapom, dobre želje na početku godine teku na sve strane, skoro pa da smo već jednom nogom u raju. Da, virtualno, kao što su virtualne i mreže, facebook, twitter, messenger itd.

Ako se vratimo u stvarni svijet, odnosno kad se udaljimo od lijepih facebook slika, život je onakav kakav je svakome od nas, sa svim izazovima, usponima, padovima, radostima, tugama, jednostavno život. Na putu života imamo oko sebe ljude, neke više neke manje drage, obitelji, prijatelje, rodbinu, poznate, nepoznate, narod božji. Vjerujem da jedni drugima pomažemo, opraštamo (iako je to ponekad teško, korisno je po našu dušu), razgovaramo, dijelimo vesele i tiše trenutke života.

No ima, svatko u životu, toliki broj ljudi koji su mu, na skoro nevidljiv način, učinili toliko dobra u životu, a nismo im možda nikad zahvalili. U svakodnevnoj trci za svagdašnjim kruhom (danas više u trci za delikatesama) često prolazimo pored onih koji imaju tako malo, skoro ništa, prolazimo tako često (ne)svjesno (ne)zahvalni na svemu što imamo, što smo stekli, češće misleći na ono što nam još treba, što želimo, čemu težimo. Kao da nam se srce ne može smiriti od pustih želja, briga, težnje za više i više. Toliko udubljeni u svoje brige, želje, na ono što se odnosi na nas, naše nevolje, da ne primjećujemo koliko ima oko nas koji imaju tako malo, oni skromniji, tiši, bolesniji, s malim ili nikakvim primanjima, plaćom, mogućnostima.

Da, reći će neki, ali mi radimo. Istina, radimo, ali ne mogu svi raditi, nisu svi imali iste šanse, neki su jačega zdravlja, neki slabijega, neki brži neki sporiji, ali svi jednaki kao ljudi. LJUDI! Narod Božji!

Da, i opet će neki reći, ali mi zahvalni na svemu. Da, jesmo riječima. Riječima, a dijelima? Je li bi se zahvalnost trebala svesti na riječi? Što je s djelima našim? Upravo je iza nas božićno vrijeme, vrijeme darivanja, razmišljanja, molitve, posta, davanja i okretanja prema onima koji su pored nas. Nekima je potrebna materijalna pomoć, nekima duhovna, nekima naše vrijeme, naša pažnja, naši savjeti. Svatko, od onoga što ima, može dati nešto onome kojemu je to potrebno. I to napraviti svjestan da treba biti dvostruko zahvalan, na svemu onome što ima, što je stekao i na onome što može dati i što ima mogućnosti dati, biti boljim čovjekom. To vrijeme darivanja, pažnje prema našim bližnjima ne treba biti samo za božićne blagdane već postati dio svakodnevnog života. Jer biti bolji prema drugome znači biti i bolji prema sebi, više paziti na unutarnji život, a sreća je dvostruko veća kada nekome uljepšamo svakodnevnicu, svatko čime ima, prema mogućnosti. I biti zahvalni. Zahvalnošću ćemo postati svjesni koliko smo dobili i koliko možemo podijeliti i s onima koji imaju manje. Stoga zahvalna srca zakoračimo u novu godinu, spremni na nova dobra djela prema našim bližnjima i općenito prema drugima, zahvalni što imamo novu šansu postati boljima.

Neka vam je sretna i dobrim djelima ispunjena nova 2019. godina!

Maria Lațchici

SPECTACOL DE COLINDE LA CARAȘOVA ȘI NERMED

În preajma sărbătorilor de iarnă, elevii de la instituțiile de învățământ din comuna Carașova și din localitatea Nerméd au susținut un frumos spectacol de colinde.

Astfel, sâmbătă 22 Decembrie, sub genericul „Veseli cântăm, Isus Cristos se naște” colindele au răsunat pe scena Căminului Cultural din localitatea Nerméd. Acțiunea a fost organizată de Uniunea Croaților din România, prin Filiala Nerméd, președintele organizației locale Nerméd a Uniunii Croaților din România, domnul Todor Ivan fiid cel care s-a implicat trup și suflet la reușita acțiunii.

Duminică 23 Decembrie, atmosfera de sărbătoare s-a așezat pentru câteva clipe pe scena Uniunii Croaților din România, care a fost plină de prichindei de grădiniță, elevi ai școlilor primare și gimnaziale și ai liceului din Carașova. Lor li s-au alăturat și elevii din Nerméd, care au venit sa ii

colinde pe vecinii lor din Carașova. Spectacolul, intitulat „Mic concert de colinde” a fost deschis de mesajul de bun venit adresat de către deputatul UCR, Ghera Giureci Slobodan, cel care a fost gazda acestui eveniment de suflet.

Coordonați și instruiți de Belcea Ion, acompaniați de domnul profesor Todor Ivan, copiii au cântat colinde în limba maternă, respectând astfel obiceiurile și tradiția croaților de pe aceste mele-

guri. Preșcolarii și școlarii au reușit să transforme, cu blândețea lor, o zi obișnuită într-una magică. Cei prezenți la eveniment, pe lângă faptul că au ascultat colinde, s-au putut delecta cu un ceai fierbinte oferit de organizatori.

Maria Giurchița

COLINDE ȘI POEZII ALĂTURI DE MOȘ CRĂCIUN

Moș Crăciun a venit mai devreme pentru elevii claselor I-IV din Carașova, care au pregătit, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, un program artistic de excepție. Într-o atmosferă plină de căldură și liniște sufletească, școlarii au prezentat, în fața părinților, a bunicilor și a fraților mai mari sau mai mici, un minunat spectacol dedicat sărbătorii Nașterii Domnului. Serbarea a avut loc joi, 20 decembrie, la sediul central al Uniunii Croaților din România, iar invitatul principal a fost chiar Moș Crăciun, simpaticul bătrânel, care a fost primit cu brațele deschise.

Sub atenta supraveghere a învățătoarelor Ana Filca și Aida Borcescu, elevii au recitat poezii și au cântat, așa cum au știut ei mai bine, cu glasurile lor cristaline, cântecele pentru Moșul cel drag, aducând bucuria celei mai frumoase sărbători creștine din an în sufletele tuturor celor prezenți. Astfel, cu prilejul acestei serbări, toți cei prezenți

au re trăit cu emoție și credință, noaptea magică a Nașterii Pruncului Sfânt.

Povestea de iarnă a școlarilor s-a încheiat în aplauzele tuturor și în urările de bine, belșug, sănătate, pentru sărbătorile ce vor veni. La finalul serbării fiecare copil a fost răsplătit cu bunătăți din desaga magică a moșului, umplută ca de altfel în fiecare an, de către Uniunea Croaților din România.

Maria Giurchița

BLAGOSLOV MRTVAČNICE U NERMIĐU

Vjernici iz Nermiđa sudjelovali su u velikom broju na svečanosti blagoslova mrtvačnice, mjestu molitve za sve pokojnike i preminule vjernike.

Blagoslov je 23. prosinca 2018. g. predvodio župnik karaševske župe Petar Rebedžila, a koncelebrirao je vlč. Milan Sima. Osim samih mještana, na događaju su sudjelovali načelnik karaševske općine Petar Bogdan, donaćelnik Petar Neagul, predsjednik Zajedništva Hrvata Slobodan Gera, glavni tajnik organizacije Đuređ Jankov, neki članovi karaševskog mjesnog vijeća i vjernici iz obližnjih mjesta. Na kraju sla-

kojoj je sada mrtvačnica podignuta je u komunističko doba i tada je bila crkvena zgrada. Komunisti su uzeli zgradu od crkve, kao što su inače uzeli sve zgrade i sve što je imala crkva, i pretvorili su je u vrtić koji je zatim funkcionirao mnogo godina. Međutim, sve manji broj djece u našem mjestu doveo je do zatvaranja zgrade, mališani koji su pohađali vrtić bili su prebaceni u školsku zgradu, a objekt je dugo vremena zatim zjapio prazan, degradiran. Kada je konačno vraćen crkvi, ob-

jekt je bio obnovljen i preoblikovan u mrtvačnicu te opremljen sa svim potrebnim sadržajima, gdje bi se držao tijelo onoga koji umre sve do sahrane na vječno počivalište. Svi mještani su podržavali realizaciju ovoga projekta, svatko je pomogao po mjeri svojih mogućnosti, bilo materijalno, bilo duhovno ili moralno. Uostalom, i zakon veli, ne smije se, iz puno razloga, tijelo mrtvaca držati u kući. Danas su Nermiđanje ponosni što imaju jednu lijepu mrtvačnicu,

vlja vlč. Rebedžila je održao zahvalni govor najprije Bogu koji je dao snagu vjernicima da se mobiliziraju pri realizaciji projekta, a potom je zahvalio vjernicima, karaševskoj općini i svima koji su doprinijeli da se projekt privede kraju.

Vlč. Milan Sima, porijeklom iz Nermiđa, rekao nam je nakon blagoslova mrtvačnice kako je ponosan na svoje mještane te pohvalio zalaganje, trud i zajedništvo vjernika koje vlada u ovom mjestu. Nermiđ je inače prvo mjesto u karaševskoj župi koje dobiva mrtvačnicu, proći će još neko vrijeme dok Karaševo i Jabalče dočekaju da i njihova mjesta budu opremljena adekvatnim i suvremenim prostorom za posljednji ispraćaj.

Kako je došlo do stvaranja ideje transformiranja u mrtvačnicu nekadašnjeg crkvenog objekta koji je za vrijeme komunizma služio i kao dječji vrtić, također nam je objasnio vlč. Milan Sima: „Danas smo, Božjom pomoću, blagoslovili mrtvačnicu u Nermiđu zajedno sa župnikom karaševske župe Petrom Rebedžilom. Zgrada u

dom molitve, dom nade, jer mi, kršćani, vjerujemo u uskrsnuće tijela, vjerujemo da ovaj život na zemlji nije kraj, da nas čeka život u vječnosti s dragim Bogom. To je naša vjera, da će i tijela uskrsnuti. Zato će ovdje biti, kako sam rekao, dom molitve, dom vjere, dom nade, gdje će Nermiđanje moliti za pokojne i nadati se vječnom životu u raju”.

Ivan Dobra

KARAŠEVCI U GRADIŠĆU

Pokrajina Gradišće (Burgenland) je nama, Hrvatima iz Rumunjske, najpoznatiji dio Austrije.

Foto: Đurec Banac
(Foto: Studio Banac)

Ovdje su, početkom 2000. godine, naši ljudi išli obavljivati razne poljoprivredne sezone radove ili, najčešće u slučaju žena, „pflegerinske“ poslove. Rumunjska je 2007. godine postala član Europske Unije pa se i broj karaševskih radnika u Austriji povećao. Povećao se i broj obitelji, pogotovo mladih, koje su rumunjsko stalno prebivalište zamijenili s austrijskom.

Kako bismo stekli što bolji uvid u razmjere selidbe u tom periodu relevantne su brojke sa zadnja dva popisa stanovništva u našoj zemlji. Ako su se na popisu stanovništva iz 2002. godine za hrvatsku nacionalnost izjasnili 6786 stanovnika, na sljedećem cenzusu, 2011. godine, Hrvata u Rumunjskoj ima tek 5408. Istina je da na to drastično smanjenje hrvatskog živilja utjecao je i negativni prirodni priraštaj u svim naseljima gdje Hrvati sačinjavaju većinu u Karaševskoj županiji (Vodnik, Ravnik, Klokotič, Lupak, Jabalče, Nermid i Karaševo).

Nije ni Gradišću stran problem iseljavanja mjesnog stanovništva. Burgenland je tijekom hladnoga rata ostala najnerazvijenija austrijska pokrajina, uvelike zbog nepovoljnoga položaja, te se velik dio stanovnika iselio u veće gradove kao što su Beč i Graz.

Iako nije nikada točno ustanovljen, u Gradišću živi znatan broj Hrvata. Prema podacima popisa stanovništva iz 2001. godine u Austriji živi 19412 Hrvata, ali prema procjenama udruga gradišćanskih Hrvata u Republici Austriji ima ih oko 50 000.

Gradišćanski Hrvati potomci su onih doseljenika koji su tijekom 15. i 16. stoljeća došli iz Hrvatske

i tadašnje sjeverne Bosne na područje tadašnje zapadne Ugarske. Do 1921. godine koristi se naziv zapadnougarski Hrvati, a raspadom Ugarske nakon Prvog svjetskog rata, s obzirom na to da većina njih živi u austrijskoj saveznoj zemlji Burgenlandu, tzv. Gradišću, nazivaju se gradišćanskim Hrvatima.

Hrvatima u Austriji je priznat status nacionalne manjine, a svoja manjinska prava mogu ostvarivati isključivo na području savezne pokrajine Gradišće.

Gradišćanski Hrvati službeno koriste hrvatski jezik (gradišćansko-hrvatski) u školama, pred upravnim tijelima te na sudu, također koriste ga u institucijama hrvatske manjinske zajednice i njihovom međusobnom komuniciranju te na hrvatskim radio i TV emisijama.

Ovdašnji Hrvati imaju čak 50-tak folklornih, kazališnih i drugih kulturnih udruga te znatan broj institucija. Među njima je Folklorna grupa Poljanci iz Vulkaprodrštofa, gdje se je prošle godine, 17. i 18. studenog, upriredila 30. obljetnica postojanja dječje grupe Mali Poljanci.

Naveli smo ovaj podatak zato što se među članovima navedene folklorne grupe nalaze i nekoliko Karaševaka, koji su u zadnjim godinama napustili svoju domovinu i nastanili među gradišćanskim Hrvatima u naseljima Trajštof, Vulka, Oslip i Cindrof. Njihov broj je, donedavna, bio povećan dolaskom mlade obitelji Muselin iz Klokotiča. Slavica Muselin, majka dva maloljetna sina koji su se priključili folklornoj grupi Mali Poljanci, u Rumunjskoj je radila kao urednik u Hrvatskoj grančici, a sada radi kao asistenti-

ca za hrvatski jezik u Saveznoj gimnaziji Kurzwiese u Željeznom. Budući da je nisu napustili reporter-ski refleksi svjedoči intervju s inicijatorom folklorne grupe Poljanci, poznata dugogodišnja nastavnica za hrvatski jezik iz Trajštofa, mag. Angelika Kornfeind, s kojom je Slavica razgovarala o Malim Poljancima i o djeci karaševskog porijekla što aktiviraju u toj folklornoj grupi.

Slavili smo 10. godišnjicu folklorne grupe Poljanci – sjeća se nostalgijom Angelika Kornfeind o počecima grupe Mali Poljanci – onda su ovi mladi od 12-14 godina poslije proslave počeli plesati u toj dvorani i došli su me pitati zašto ne bi i oni mogli plesati kad ovi stariji plešu. I rekla sam: zašto ne? Onda sam krenula s tom grupom gdje je bilo nekih 15 cura i dva dječaka, a u isto vrijeme sam krenula s još manjom grupom iz vrtića i to je bio početak plesačke grupe. Poslije smo počeli nuditi djeci učiti tamburanje, tako da smo stalno imali i male tamburaše i male plesače.

Prije je bilo puno lakše, ljudi nisu imali toliko auta. Danas roditelji voze djecu čak do Beča na trening nogometa, ali su onda svi, manje više, bili u selu pa su bili sretni što imaju neku ponudu ovdje i da su mogli putovati s folklornim društvom. Bili smo na puno mjesta po Austriji te izvan nje. Bilo je lakše. Djeca su mogla jedan sat plesati i jedan sat vježbati tamburu. Danas ima puno više ponuda u Željeznom, koji je samo sedam kilometara udaljen od Vulkaprodrštofa, i tamo možeš svašta vježbati: od muzike, tjelesnog, igranje šaha itd. Danas svaka kuća ima kompjuter, televizor, djeca imaju mobitele, pa igraju igrice po tim mobitelima, tako da nije baš laka stvar danas djecu motivirati da nam dolaze. Sretni smo što imamo jedno 40 djece od 3 do 16 godina koji tamburaju ili plešu i dolaze nam na probe jedan put tjedno.

Nacionalnost i državljanstvo članova nije bitna za našu grupu, važno je da oni dolaze, da ih roditelji dovode na probe. U društvu je, u principu, samo hrvatski jezik važan. Imamo dosta djece koja kod kuće slabo ili nikako ne govore hrvatski, tako da, naravno, moramo koristiti i njemački jezik da bismo se sporazumijeli. Namjera nam je da djeca nauče što više hrvatski jezik jer je to jezik našeg društva i jezik naše manjine ovdje u Gradišću. Interes nam je da djeca nauče i jezik, i glazbu, i plesove, i kulturu

gradišćanskih Hrvata.

U društvu sada imamo dosta djece koji su porijeklom karaševski Hrvati, i to nam je drago. Drago nam je što oni dosta dobro pričaju hrvatski, ali i kod njih se vidi tendencija (posebno kod djece koji ovdje pohađaju prve razrede osnovne škole) da međusobno govore njemački. Ali ja to ne odobravam, pa im kažem: dok ste ovdje, dok ste sa mnom, pričajte hrvatski! Meni je u interesu da što više pričamo na hrvatskom, da se hrvatski jezik ne izgubi u ovim krajevima. A djeca to prihvaćaju. Jer ako se djeca školuju na njemačkom, gledaju televiziju na njemačkom, imaju skoro sve prijatelje koji govore njemački, oni neće više znati svoj hrvatski materinjski jezik. Zato ga moraju redovito vježbati. A i njihovi roditelji, ponekad, idu u taj smjer. Oni sada rade ovdje u Austriji, puno pričaju njemački na poslu, pa onda tendiraju njemački pričati i sa svojom djecom. To stvara dodatne probleme jer oni dobro ne znaju njemački, pa i djeca nauče loše njemački.

Hrvatima iz Rumunjske je lakše ovdje među gradišćanskim Hrvatima jer oni mogu svoj vlastiti jezik i ovdje koristiti. Misa je ovdje na hrvatskom jeziku, pa bilo gdje idete, kod mesara ili pekara, možete hrvatski pričati, a to je bliže srcu nego da moraš njemački pričati. Preporučujem karaševskim Hrvatima da čuvaju svoj jezik i svoju kulturu i da, ukoliko dolaze raditi u Austriji, potraže sela gradišćanskih Hrvata jer će im ovdje biti puno lakše za živjeti i neće im biti tako teško što su napustili svoju domovinu. A kad već stignu među gradišćanskim Hrvatima da se uklupe u naše društvo jer će njihova kultura i jezik biti i nama obogaćenje!

Daniel Lucacela

Foto: Đurec Banac
(Foto: Studio Banac)